**ДОРНОГОВЬ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Дорноговь аймгийн Сайншанд сумын 2-р цэцэрлэгийн 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын хураангуй тайлан

Аудитын код: ДГА-2023/170/НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn Сайншанд 2022 он	Тэргүүлэх аудитор:	Т.Ган-Өлзий
	Утас: 70522734	Цахим хаяг: gan-ulziit@audit.gov.mn
	Аудитын менежер:	У.Оюунтүлхүүр
	Утас: 70523020	Цахим хаяг: oyuntulkhuur.u@audit.gov.mn
	Ахлах аудитор:	Л.Равдандорж
		Цахим хаяг: ravdandorjl@audit.gov.mn
	Аудитор:	М.Дүүрэнжаргал
		Цахим хаяг: duurenjargalm@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

ДОРНОГОВЬ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

Орон нутгийн өмчийн III байр, Залуучууд гудамж,
3 дугаар баг, Сайншанд сум, Дорноговь аймаг, 44103,
Утас: (976) 7052 2734
Цахим хуудас: dornogovi@audit.gov.mn

2024.02.23 № 1-6/206

танай ______________-ны №______________-т

САЙНШАНД СУМЫН 2 ДУГААР
ЦЭЦЭРЛЭГИЙН ЭРХЛЭГЧ
А.АРИУНАА ТАНАА

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Дорноговь аймгийн Сайншанд сумын 2-р цэцэрлэгийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Дорноговь аймгийн Сайншанд сумын 2-р цэцэрлэгийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Тайлант онд тус байгууллагын үйл ажиллагаанд асуудлын онцлох хэсэгт дурдах асуудал илрээгүй болно.

Байгууллагын удирдлага нь санхүүгийн тайлангаа бэлтгэхдээ нягтлан бодох бүртгэлийн тасралтгүй байх зарчмыг ашигласан байна. Цаашид тус байгууллагын талаар чиг үүрэг нь өөрчлөгдөж татан буугдах, нэгдэх асуудал гараагүй тул байгууллагын тасралтгүй байдлын талаар нөхцөл үүсээгүй гэж үзсэн болно.

Аудитын гол асуудал

Аудитын гол асуудал гэдэг нь аудиторын мэргэжлийн шийдлээр тайлант хугацааны санхүүгийн тайлангийн аудитад чухал нөлөө үзүүлсэн асуудлуудыг авч үзэх бөгөөд 2023 онд боловсролын байгууллагыг үйл ажиллагааны үр дүн, чанар, гүйцэтгэл, сургалтын хөтөлбөрийн бодит өртөгт суурилсан хувьсах зардлаар санхүүжүүлэх, хөрөнгийн үр ашигтай зарцуулалт, баримтжуулалт хөрөнгө зарцуулалтын ил тод байдал, худалдан авах ажиллагааг үр дүнтэй зохион

010020044

байгуулсан эсэх, хөрөнгийн удирдлага зохион байгуулалт зэргийг гол асуудал гэж үзлээ.

Шилэн дансны тухай хуульд заасан хөрөнгө, мөнгө, зарцуулах тухай захирлын А тушаалыг шилэн дансанд байршуулсан мэдээлэлтэй тулган шалгахад хөрөнгө зарцуулах тухай 6 тушаалыг хугацаа хоцроож, 7 ширхэг тушаалыг шилэн дансанд байршуулаагүй байна.

Энэ нь Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.8 "бонд, зээл, өрийн бичиг, баталгаа, түүнтэй адилтгах санхүүгийн бусад хэрэгсэл, төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн гэрээ, концесс, төсөв, өмч, хөрөнгө, мөнгө зарцуулах өр авлага үүсгэсэн аливаа шийдвэр", дагуу мэдээллийг уг хуулийн 4.1.3-т "Тогтоосон хугацаанд тогтмол, шуурхай мэдээлдэг байх" гэсэн заалттай нийцэхгүй, зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Ebarimt-ийн системд бүртгэлтэй баримтын жагсаалтыг татан авч сар, өдөр давхардсан, ижил дүнтэй, зөрчилтэй, өндөр дүнтэй, нэг харилцагчаас ПОС болон И баримтын системээс нэгэн зэрэг үүсгэгдсэн зэрэг зөрчилтэй байж болох 50 ширхэг 49 сая төгрөгийн баримтыг түүвэрлэн авч гэрээ, анхан шатны баримт, төлбөрийн баримтуудыг хөөн шалгахад 16 ширхэг 5.0 сая төгрөгийн И баримт илүү буюу давтагдсан зөрчилтэй байлаа.

Энэ нь НББ-ийн тухай хуулийн 13.1 "Анхан шатны баримт нь нягтлан бодох бүртгэл хөтлөх, санхүүгийн тайлан, мэдээллийг үнэн, зөв гаргах үндэслэл болно", 13.5 "Анхан шатны баримтад түүнийг үйлдсэн, зөвшөөрсөн буюу шалгасан ажилтан гарын үсэг зурж, тамга, тэмдэг дарснаар уг баримт хүчин төгөлдөр болно". Цахим хэлбэрээр бүрдүүлсэн анхан шатны баримт нь цахим гарын үсгээр баталгаажсан байна, 13.6 "Анхан шатны баримтын үнэн зөвийг түүнийг үйлдсэн, зөвшөөрсөн, шалгаж хүлээн авсан ажилтан хариуцна", НӨАТ-ийн тухай хуулийн 17.6 "Албан татвар суутган төлөгч төлбөрийн баримтыг өөр дүнгээр олгосон... бол татварын албанд нэн даруй мэдэгдэх үүрэгтэй" гэж заасны дагуу хяналт тавьж арга хэмжээ аваагүй байна. Мөн тохиолдсон байх, зохистой байх батламж мэдэгдлийг тус тус хангахгүй байна.

Бусад асуудлын хэсэг

2023 онд хэрэгжүүлэх хөтөлбөр, хөтөлбөрийн хүрэх үр дүнгийн талаарх чанарын болон тоо хэмжээний үзүүлэлтэд тусгагдсан хөтөлбөр арга хэмжээнд зориулан зарцуулахаар төлөвлөж зарцуулсан төсвийн гүйцэтгэл 87.8 хувийн биелэлттэй байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх

үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР Т. ГАН-ӨЛЗИЙ

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Код	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	**ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН**	**77,153,917.11**	**148,843,679.15**
31	**МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ**	**12,846,337.07**	**86,007,839.21**
31200	**Банкинд байгаа бэлэн мөнгө**	**12,846,337.07**	**86,007,839.21**
31210	**Төгрөг**	**12,846,337.07**	**86,007,839.21**
31211	Төрийн сангийн харилцах	1,833,902.18	69,524,804.32
31214	Бусад төсөл, нөөцийн харилцах	11,012,434.89	16,483,034.89
35	**БАРАА МАТЕРИАЛ**	**64,307,580.04**	**62,835,839.94**
35100	**Түүхий эд материал**	**7,588,463.00**	**7,701,345.00**
35110	Тусгай зориулалттай материал	6,770,645.00	7,070,645.00
35130	Эм боох материал	817,818.00	630,700.00
35400	**Хангамжийн материал**	**56,719,117.04**	**55,134,494.94**
35410	Бичиг хэргийн материал	3,131,395.00	2,633,778.00
35420	Аж ахуйн материал	39,578,542.04	39,571,093.94
35450	Барилгын засварын материал	6,962,967.00	4,433,501.00
35460	Хүнсний материал	2,619,924.00	3,648,950.00
35470	Бусад хангамжийн материал	4,426,289.00	4,847,172.00
2	**ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН**	**668,483,683.35**	**773,814,908.20**
39	**ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ**	**668,483,683.35**	**773,814,908.20**
39200	**Биет хөрөнгө**	**616,244,016.47**	**722,006,991.24**
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	702,243,578.69	863,144,563.69
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-138,151,369.29	-177,706,635.51
39205	Машин тоног төхөөрөмж(компьютер)	81,596,938.00	81,596,938.00
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-42,017,098.15	-54,962,448.40
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	34,148,295.40	34,148,295.40
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-27,753,286.32	-29,500,631.40
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	9,529,151.28	9,529,151.28
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	-4,795,343.14	-5,685,391.82
39217	Ном	1,443,150.00	1,443,150.00
39300	**Биет бус хөрөнгө**	**52,239,666.88**	**51,807,916.96**
39301	Програм хангамж	1,727,000.00	1,727,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-1,151,333.12	-1,583,083.04
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	51,664,000.00	51,664,000.00
3	**НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II**	**745,637,600.46**	**922,658,587.35**
4	**НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР**	**65,933.10**	**758,450.00**
41	**БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР**	**65,933.10**	**758,450.00**
41300	**Өглөг**	**65,933.10**	**758,450.00**
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	65,933.10	0.00
41360	**Бусад өглөг**	**0.00**	**758,450.00**
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	0.00	731,450.00
41362	Хувь хүмүүст төлөх өглөг	0.00	27,000.00
5	**ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН**	**745,571,667.36**	**921,900,137.35**
51	**Засгийн газрын хувь оролцоо**	**745,571,667.36**	**921,900,137.35**
51100	Засгийн газрын оруулсан капитал	201,519,283.44	201,519,283.44
511002	Орон нутгийн төсвийн оруулсан хөрөнгө	201,519,283.44	201,519,283.44
51200	**Хуримтлагдсан үр дүн**	**541,200,630.56**	**717,529,100.55**
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	-189,977,936.92	541,200,630.56
51220	Тайлант үеийн үр дүн	731,178,567.48	176,328,469.99
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	2,851,753.36	2,851,753.36
6	**ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V**	**745,637,600.46**	**922,658,587.35**

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)**	**1,228,834,943.40**	**783,965,914.36**
12	**ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО**	**781,265,322.78**	**161,047,985.00**
120	**Нийтлэг татварын бус орлого**	**781,265,322.78**	**161,047,985.00**
120004	**Төсөв байгууллагын өөрийн орлого**	**1,685,980.00**	**147,000.00**
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	0.00	147,000.00
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	1,685,980.00	0.00
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Үндсэн хөрөнгө	718,657,178.50	160,900,985.00
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Бараа материал	60,922,164.28	0.00
13	**ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО**	**447,569,620.62**	**622,917,929.36**
1310	**Улсын төвлөрсөн төсвөөс**	**384,254,200.00**	**570,149,500.00**
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	384,254,200.00	570,149,500.00
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	**243,500.00**	**0.00**
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	103,500.00	0.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	140,000.00	0.00
1320	**Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих**	**63,071,920.62**	**52,768,429.36**
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	63,071,920.62	52,768,429.36
II	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН**	**497,349,705.62**	**607,637,444.37**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**497,349,705.62**	**607,637,444.37**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	**494,134,705.62**	**600,208,044.37**
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	**307,958,490.09**	**379,393,041.73**
210101	Үндсэн цалин	256,611,017.09	287,831,017.27
210102	Нэмэгдэл	48,815,585.00	83,931,418.46
210104	Урамшуулал	2,531,888.00	7,630,606.00
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	**39,126,174.82**	**47,807,073.03**
210201	Тэтгэврийн даатгал	26,962,425.66	32,930,492.22
210202	Тэтгэмжийн даатгал	3,050,537.92	3,854,757.08
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,440,390.33	3,066,185.07
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	606,665.55	723,076.60
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	6,066,155.36	7,232,562.06
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	**41,327,205.62**	**47,368,429.36**
210301	Гэрэл, цахилгаан	5,139,771.62	7,500,491.36
210302	Түлш, халаалт	31,358,250.00	34,797,448.00
210303	Цэвэр, бохир ус	4,829,184.00	5,070,490.00
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	**5,039,964.04**	**5,429,268.10**
210401	Бичиг хэрэг	1,191,750.00	2,921,650.00
210402	Тээвэр, шатахуун	500,000.00	0.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	56,398.00	0.00
210408	Бараа материал акталсны зардал	3,291,816.04	2,507,618.10
2105	**Нормативт зардал**	**37,405,415.20**	**47,786,054.00**
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	91,906.00	125,300.00
210502	Хоол, хүнс	37,313,509.20	47,499,724.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	0.00	161,030.00
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	**2,967,550.00**	**7,929,466.00**
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	1,200,000.00	0.00
210604	Урсгал засвар	1,767,550.00	7,929,466.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	**962,000.00**	**838,500.00**
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	962,000.00	838,500.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	**59,347,905.85**	**63,656,212.15**
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	6,902,101.00	7,891,452.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	893,000.00	195,000.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	51,552,804.85	55,569,760.15

213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	**3,215,000.00**	**7,429,400.00**
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	**3,215,000.00**	**7,429,400.00**
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	3,215,000.00	7,429,400.00
III	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)**	**731,485,237.78**	**176,328,469.99**
V	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН**	**306,670.30**	**0.00**
225001	Үндсэн хөрөнгө, бараа материал худалдсаны гарз	306,670.30	0.00
VI	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН**	**731,178,567.48**	**176,328,469.99**

4417144353
ЕЮА0056 9025707

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)**	**462,432,055.51**	**635,964,929.36**
12	**ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО**	**15,105,934.89**	**13,047,000.00**
120	**Нийтлэг татварын бус орлого**	**15,105,934.89**	**13,047,000.00**
120004	**Төсөв байгууллагын өөрийн орлого**	**15,105,934.89**	**147,000.00**
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	243,500.00	147,000.00
1200047	Шилжиж ирсэн мөнгөн хөрөнгө	14,862,434.89	0.00
120009	Бусад орлого	0.00	12,900,000.00
13	**ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО**	**447,326,120.62**	**622,917,929.36**
1310	**Улсын төвлөрсөн төсвөөс**	**384,254,200.00**	**570,149,500.00**
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	384,254,200.00	570,149,500.00
1320	**Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих**	**63,071,920.62**	**52,768,429.36**
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	63,071,920.62	52,768,429.36
II	**НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	**449,585,718.44**	**562,803,427.22**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**449,585,718.44**	**562,803,427.22**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	**446,370,718.44**	**555,403,427.22**
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	**311,051,892.00**	**392,331,974.83**
210101	Үндсэн цалин	256,937,818.99	301,023,469.89
210102	Нэмэгдэл	49,759,309.01	83,690,875.54
210104	Урамшуулал	4,354,764.00	7,617,629.40
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	**39,126,174.82**	**47,807,073.03**
210201	Тэтгэврийн даатгал	26,962,425.66	32,930,492.22
210202	Тэтгэмжийн даатгал	3,050,537.92	3,854,757.08
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,440,390.33	3,066,185.07
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	606,665.55	723,076.60
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	6,066,155.36	7,232,562.06
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	**41,327,205.62**	**47,368,429.36**
210301	Гэрэл, цахилгаан	5,139,771.62	7,500,491.36
210302	Түлш, халаалт	31,358,250.00	34,797,448.00
210303	Цэвэр, бохир ус	4,829,184.00	5,070,490.00
2105	**Нормативт зардал**	**38,375,490.00**	**48,528,750.00**
210502	Хоол, хүнс	38,375,490.00	48,528,750.00
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	**1,900,000.00**	**5,400,000.00**
210604	Урсгал засвар	1,900,000.00	5,400,000.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	**962,000.00**	**853,500.00**
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	962,000.00	853,500.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	**13,627,956.00**	**13,113,700.00**
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	9,877,956.00	10,553,100.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	3,750,000.00	2,560,600.00
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	**3,215,000.00**	**7,400,000.00**
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	**3,215,000.00**	**7,400,000.00**
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	3,215,000.00	7,400,000.00
III	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)**	**12,846,337.07**	**73,161,502.14**
VIII	**НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VIII)=(III)+(VI)+(VII)**	**12,846,337.07**	**73,161,502.14**
101	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0.00	12,846,337.07
20	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	12,846,337.07	86,007,839.21

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
1	**2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл**	**0.00**	**0.00**	**0.00**	**0.00**
2	**Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт**	**201,519,283.44**	**472,112,831.17**	**-670,942,114.61**	**2,690,000.00**
3	**Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл**	**201,519,283.44**	**472,112,831.17**	**-670,942,114.61**	**2,690,000.00**
4	**Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт бууралт**	**0.00**	**-469,261,077.81**	**480,964,177.69**	**11,703,099.88**
9	**Тайлант үеийн үр дүн**	**0.00**	**0.00**	**731,178,567.48**	**731,178,567.48**
10	**2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл**	**201,519,283.44**	**2,851,753.36**	**541,200,630.56**	**745,571,667.36**
11	**2023 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл**	**201,519,283.44**	**2,851,753.36**	**541,200,630.56**	**745,571,667.36**
12	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0.00	0.00	0.00	0.00
13	**Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл**	**201,519,283.44**	**2,851,753.36**	**541,200,630.56**	**745,571,667.36**
19	Тайлант үеийн үр дүн	0.00	0.00	176,328,469.99	176,328,469.99
20	**2023 оны 6-р сарын 30-наарх үлдэгдэл**	**201,519,283.44**	**2,851,753.36**	**717,529,100.55**	**921,900,137.35**

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү
II	**НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	**572,130,400.00**	**502,605,597.86**	**69,524,802.14**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**572,130,400.00**	**502,605,597.86**	**69,524,802.14**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	**572,130,400.00**	**502,605,597.86**	**69,524,802.14**
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	**451,232,500.00**	**392,331,974.83**	**58,900,525.17**
210101	Үндсэн цалин	314,798,500.00	301,023,469.89	**13,775,030.11**
210102	Нэмэгдэл	128,332,400.00	83,690,875.54	**44,641,524.46**
210104	Урамшуулал	8,101,600.00	7,617,629.40	**483,970.60**
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	**56,403,400.00**	**47,807,073.03**	**8,596,326.97**
210201	Тэтгэврийн даатгал	38,406,600.00	32,930,492.22	**5,476,107.78**
210202	Тэтгэмжийн даатгал	4,499,300.00	3,854,757.08	**644,542.92**
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,599,300.00	3,066,185.07	**533,114.93**
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	899,700.00	723,076.60	**176,623.40**
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	8,998,500.00	7,232,562.06	**1,765,937.94**
2105	**Нормативт зардал**	**50,261,100.00**	**48,528,750.00**	**1,732,350.00**
210502	Хоол, хүнс	50,261,100.00	48,528,750.00	**1,732,350.00**
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	**853,500.00**	**853,500.00**	**0.00**
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	853,500.00	853,500.00	**0.00**
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	**13,379,900.00**	**13,084,300.00**	**295,600.00**
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	10,819,300.00	10,523,700.00	**295,600.00**
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	2,560,600.00	2,560,600.00	**0.00**
III	**ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР**	**572,130,400.00**	**570,296,500.00**	**1,833,900.00**
31	**УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ**	**570,149,500.00**	**570,149,500.00**	**0.00**
310001	Улсын төсвөөс санхүүжих	570,149,500.00	570,149,500.00	**0.00**
35	**ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС**	**1,980,900.00**	**147,000.00**	**1,833,900.00**
350002	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	147,000.00	147,000.00	**0.00**
350003	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	1,833,900.00	0.00	**1,833,900.00**
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0.00	1,833,902.18	**-1,833,902.18**
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	0.00	69,524,804.32	**-69,524,804.32**

5.1 Төлбөрийн акт

Тайлант хугацаанд төлбөрийн акт тавигдаагүй болно.

5.2 Албан шаардлага

Тайлант хугацаанд албан шаардлага тогтоогоогүй болно.

5.3 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дараалалаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

Илрүүлэлт 1: Санхүүгийн байдлын тайлангийн мэдээлэлд эдийн засгийн шинжилгээ хийж үзэхэд Хүнсний материалыг их хэмжээгээр нөөцөлсөн буюу өмнөх онтой харьцуулбал 39% иар, нэмэгдүүлсэн байна.

Энэ нь Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 15.1.6 дахь хэсэгт шаардлагагүйгээр их хэмжээгээр бараа, материал бэлтгэх, нөөцлөх гэж заасныг зөрчиж байна.

Өгсөн зөвлөмж 1: Холбогдох хууль тогтоомжийг мөрдөн ажиллах

Илрүүлэлт 2: Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл тооцоход 2,3, жил гэсэн хугацаа ашиглагдаж байна.

Энэ нь БШУЯ болон түүний харьяа байгууллагуудын мөрдөж буй бодлогын баримт бичигт заасан Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл тооцоход баримтлах хугацаатай тохирохгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж 2: Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг болон бусад хууль, журам заавруудыг мөрдөж ажиллах

Илрүүлэлт 3: Санхүүгийн байдлын тайлангийн мэдээлэлд эдийн засгийн шинжилгээ хийж үзэхэд богино хугацаат өр төлбөрийг 4 дахин нэмэгдүүлсэн байна.

Энэ нь НББ-ийн тухай хуулийн 6.4.8-д "анхан шатны баримтын бүрдэлгүй ажил гүйлгээг, бүртгэх, санхүүгийн тайланд тусгахыг хориглоно", 13.1.Анхан шатны баримт нь нягтлан бодох бүртгэл хөтлөх, санхүүгийн тайлан, мэдээллийг үнэн, зөв гаргах үндэслэл болно гэсэн заалттай тус тус нийцэхгүй, тохиолдсон байх, иж бүрэн байх, зохистой байх батламж мэдэгдлийг тус тус хангахгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж 3: Бараа материалыг актлах бүрд тушаал шийдвэр гаргуулах санхүүгийн тайланд тусган ажиллах

Илрүүлэлт 4: Шилэн дансны тухай хуульд заасан хөрөнгө, мөнгө, зарцуулах тухай захирлын А тушаалыг, шилэн дансанд байршуулсан мэдээлэлтэй тулган шалгахад Хөрөнгө зарцуулах тухай Хөрөнгө зарцуулах тухай 6 тушаалыг хугацаа хоцроож 7 ширхэг тушаалыг шилэн дансанд байршуулаагүй байна.

Энэ нь Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.8 "бонд, зээл, өрийн бичиг, баталгаа, түүнтэй адилтгах санхүүгийн бусад хэрэгсэл, төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн гэрээ, концесс, төсөв, өмч, хөрөнгө, мөнгө зарцуулах өр авлага үүсгэсэн аливаа шийдвэр", дагуу мэдээллийг уг хуулийн 4.1.3-т "Тогтоосон хугацаанд тогтмол, шуурхай мэдээлдэг байх" гэсэн заалттай нийцэхгүй, зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж 4: А тушаал гарах тухай бүрд шилэн дансанд мэдээлж ажиллах

Илрүүлэлт 5: Ebarimt- ийн системд бүртгэлтэй баримтын жагсаалтыг татан авч сар, өдөр давхардсан, ижил дүнтэй, зөрчилтэй, өндөр дүнтэй, нэг харилцагчаас ПОС

болон И баримтын системээс нэгэн зэрэг үүсгэгдсэн зэрэг зөрчилтэй байж болох 50 ширхэг 49 сая төгрөгийн баримтыг түүвэрлэн авч гэрээ, анхан шатны баримт, төлбөрийн баримтууд руу хөөн шалгахад 16 ширхэг 5.0 сая төгрөгийн И баримт илүү буюу давтагдсан зөрчилтэй байлаа.

Энэ нь НББ-ийн тухай хуулийн 13.1.Анхан шатны баримт нь нягтлан бодох бүртгэл хөтлөх, санхүүгийн тайлан, мэдээллийг үнэн, зөв гаргах үндэслэл болно. 13.5.Анхан шатны баримтад түүнийг үйлдсэн, зөвшөөрсөн буюу шалгасан ажилтан гарын үсэг зурж, тамга, тэмдэг дарснаар уг баримт хүчин төгөлдөр болно. Цахим хэлбэрээр бүрдүүлсэн анхан шатны баримт нь цахим гарын үсгээр баталгаажсан байна, 13.6.Анхан шатны баримтын үнэн зөвийг түүнийг үйлдсэн, зөвшөөрсөн, шалгаж хүлээн авсан ажилтан хариуцна, НӨАТ-ийн тухай хуулийн 17.6 "Албан татвар суутган төлөгч төлбөрийн баримтыг өөр дүнгээр олгосон... бол татварын албанд нэн даруй мэдэгдэх үүрэгтэй" гэж заасны дагуу хяналт тавьж арга хэмжээ аваагүй байна. Мөн тохиолдсон байх, зохистой байх батламж мэдэгдлийг тус тус хангахгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж 5: И баримтын дүнг тухай бүрд өөрийн байгууллагын бүртгэлтэй тулгаж бодитоор ажил гүйлгээ гараагүй И баримт гарах тухайн харилцагч байгууллагад мэдэгдэж буцаалтыг баталгаажуулж санхүүгийн бүртгэлдээ үнэн зөв баримтыг тусган ажиллах

*Илрүүлэлт 6:*Тайлант жилийн худалдан авах ажиллагааны тендерийг зохион байгуулахдаа Төрийн болон Орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн 30.1.1-т зааснаар шаардлагад нийцсэн нэг ч тендер ирээгүй гэдэг шалтгаанаар тендерийн ялагчгүйгээр шууд худалдан авалт хийсэн байна.

Энэ нь тус хуулийн 30.4-т заасан шууд гэрээ байгуулах нөхцөлийг бүрэн хангаагүй байна.30.4.1.тендер шалгаруулалт амжилтгүй болсон шалтгааныг судалж, тендерийн баримт бичгийн агуулгад шаардлагатай өөрчлөлт оруулж нээлттэй тендер шалгаруулалт явуулах;30.4.2.энэ хуулийн 30.1.3, 30.1.4-т заасан нөхцөл үүссэн бөгөөд тендер шалгаруулалт амжилтгүй болсон шалтгаан нь зөвхөн худалдан авах бараа, ажил, үйлчилгээний тоо хэмжээ, цар хүрээтэй холбоотой бол тэдгээртэй холбогдолтой өөрчлөлтийг тендерийн баримт бичигт оруулж, хязгаарлагдмал тендер шалгаруулалт явуулах; 30.4.3.энэ хуулийн 30.4.1, 30.4.2-т заасны дагуу явуулсан тендер шалгаруулалтын үр дүнд 30.1-д заасан нөхцөл байдал дахин үүсвэл шууд гэрээ байгуулах

Өгсөн зөвлөмж 6: 10.0 сая-с дээш үнийн дүн бүхий Бараа материал худалдан авахдаа дээрх хуулиудын дагуу худалдан авалтыг хийж ажиллах

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг төрийн аудитын байгууллагад 2024 оны 06 дугаар сарын 30 -ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
							Залруулсан		Залруулаагүй			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
2023 оны санхүүгийн тайлангаар илэрсэн нийт алдаа зөрчлийн нэгтгэл	1	12,900.0			1	12,900.0	1	12,900.0				
ДҮН	1	12,900.0			**1**	**12,900.0**	**1**	**12,900.0**				

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс							
			Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо		Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Санхүүгийн байдлын тайлангийн мэдээлэлд эдийн засгийн шинжилгээ хийж үзэхэд Хүнсний материалыг их хэмжээгээр нөөцөлсөн буюу өмнөх онтой харьцуулбал 39% иар, нэмэгдүүлсэн байна. Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 15.1.6 дахь хэсэгт шаардлагагүйгээр их хэмжээгээр бараа, материал бэлтгэх, нөөцлөх гэж заасныг зөрчиж байна.	1	3,649.0			1	3,649.0				
Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл тооцоход 2,3, жил гэсэн хугацаа ашиглагдаж байгаа нь БШУЯ болон түүний харьяа байгууллагуудын мөрдөж буй бодлогын баримт бичигт заасан Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл тооцоход баримтлах хугацаатай тохирохгүй байна.	1	-			1	-				
Санхүүгийн байдлын тайлангийн мэдээлэлд эдийн засгийн шинжилгээ хийж үзэхэд богино хугацаат өр төлбөрийг 4 дахин нэмэгдүүлсэн байна.	1	758.5			1	758.5				
ДҮН	**3**	**4,407.5**			**3**	**4,407.5**	**-**	**-**	**-**	**-**

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс					
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил								
Шилэн дансны тухай хуульд заасан хөрөнгө, мөнгө, зарцуулах тухай захирлын А тушаалыг, шилэн дансанд байршуулсан мэдээлэлтэй тулган шалгахад Хөрөнгө зарцуулах тухай Хөрөнгө зарцуулах тухай 6 тушаалыг хугацаа хоцроож 7 ширхэг тушаалыг шилэн дансанд байршуулаагүй байна.	1	29,409.6					1	29,409.6
ДҮН	**1**	**29,409.6**	**-**	**-**	**-**	**-**	**1**	**29,409.6**
Бусад хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил								
Ebarimt- ийн системд бүртгэлтэй баримтын жагсаалтыг татан авч сар, өдөр давхардсан, ижил дүнтэй, зөрчилтэй, өндөр дүнтэй, нэг харилцагчаас ПОС болон И баримтын системээс нэгэн зэрэг үүсгэгдсэн зэрэг зөрчилтэй байж болох 50 ширхэг 49 сая төгрөгийн баримтыг түүвэрлэн авч гэрээ, анхан шатны баримт, төлбөрийн баримтууд руу хөөн шалгахад 16 ширхэг 5.0 сая төгрөгийн И баримт илүү буюу давтагдсан зөрчилтэй байлаа.	**1**	**5,017.0**					**1**	**5,017.0**
Тайлант жилийн худалдан авах ажиллагааны тендерийг зохион байгуулахдаа Төрийн болон Орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн 30 дугаар зүйлийн 30.1.1-т зааснаар шаардлагад нийцсэн нэг ч тендер ирээгүй гэдэг шалтгаанаар шууд худалдан авалт хийсэн байна.	1	**47,270.8**					1	47,270.8
ДҮН	**2**	**52,287.8**	**-**	**-**	**-**	**-**	**2**	**52,287.8**